

Calea ferată și Marea Unire, atunci și acum. Povești feroviare de la 1 Decembrie 1918

1 decembrie 2020

Calea ferată și Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 nu pot fi privite separat. Românii s-au dus la Alba Iulia cu trenul, iar unii dintre ei au trecut la cele sfinte înainte de a ajunge la destinație. Pe de altă parte, Regele Ferdinand și Regina Maria au sosit cu trenul în Bucureștiul eliberat de după primul Război Mondial. Ziua Națională a României este un bun prilej de a rememora rolul căii ferate în Unirea Transilvaniei cu patria.

Compania Națională de Căi Ferate CFR SA a postat azi, 1 Decembrie 2020, pe contul său de Facebook, o serie de fotografii din gările românești, așa cum s-au pregătit ele să marcheze 102 ani de la Marea Unire. În toate stațiile feroviare din România a fost arborat drapelul național, iar ceferiștii sunt mândri că pot participa la această sărbătoare. Puteți vedea alăturat fotografiile postate pe contul [CFR Infrastructură](#).

Calea ferată și Marea Unire. Românii au mers cu trenul la Alba Iulia

Dar să părăsim prezentul și să ne întoarcem în urmă cu 102 ani, pentru a vedea rolul transportului feroviar din România în înfăptuirea Marii Uniri.

Pe 30 noiembrie, în ajunul Unirii, au circulat trenuri speciale spre Alba Iulia. Cei mai avuți dintre români au plecat cu trăsura. „Părinții mei, ca atâția alții, au plecat cu sania, trecând pe la poalele muntelui Vulcan, iar de acolo cu Mocănița, un tren pe linie îngustă până la Alba Iulia”, își amintește clujeanul Ștefan Hărăguș, citat în cartea de memorii „Când bate ceasul mai presus de vreme” de Constantin Dumitrescu.

Câteva trenuri spre Alba Iulia au fost atacate de gardiștii unguri. Îmbrăcați în uniforme roșii (pantaloni, tunici și capele), ungurii erau înarmați cu baionete. Atunci când trenul oprea în stație, gardiștii îi atacau pe călători, potrivit [VICE](#). ”Trenul gemea de lume, dar nimeni nu avea o singură armă de apărare. Lumea pornise la drum, crezând că Guvernul maghiar a pus la dispoziție trenurile necesare și a asigurat siguranța circulației”, își amintește un alt participant la Marea Unire, Gheorghe Maier.

Stegarul Marii Uniri nu a mai ajuns la Alba Iulia. A fost împușcat în Gara Teiuș

Unii dintre cei care s-au aflat în acele trenuri nu au mai ajuns la destinație, la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia.

Este și cazul lui Ioan Arion, a cărui călătorie sfârșită tragic a fost povestită pentru **Ziarul Unirea** de Veronica Luminița Cibu, directorul Centrului Național de Informare Turistică din Teiuș: "Ioan Arion, născut în 3 iunie 1894, în satul Agriș, comuna Iara, județul Cluj, tânăr înflăcărat, stegarul Unirii, a decedat în 30 noiembrie 1918, în gara CFR Teiuș, fiind împușcat de mai multe ori în zona pieptului. La 20 de ani, tânărul, cu o statură impresionantă, veteran din Primul Război Mondial, a fost ales port-drapel. Steagul, care urma să fie purtat spre Marea Unire, a fost cusut de fetele din sat și sfințit în biserica din Agriș.

Înspre ziua Marii Uniri, în fața sătenilor, în carele legate de boi, au plecat spre Câmpia Turzii, de unde au luat trenul spre Alba Iulia. În gara CFR Teiuș, delegații au coborât din tren și au intrat într-o horă. La plecarea din gară, trenul, pus ușor în mișcare, a fost oprit de focurile de armă. În același tren, unde eroul care flutura la început steagul, s-a stins din viață pe drumul spre Alba Iulia. A fost declarat primul erou martir al Marii Uniri și îngropat în 2 Decembrie 1918 în Cimitirul Maieri din Alba Iulia".

În 1994, pe peronul gării din Teiuș a fost dezvelită prima placă omagială pentru comemorarea eroului martir. Din 2013, Primăria orașului Teiuș comemorează anual moartea eroului martir prin depunerea de coroane pe peronul gării din oraș. În 2018, anul Centenarului, în cadrul simpozionului, Ioan Arion, patriot înflăcărat și martir al neamului românesc", pe Aleea Personalităților din Teiuș a fost dezvelit primul bust al eroului martir.

Tudor Roșu, istoric la Muzeul Național al Unirii din Alba Iulia, istorisește la rândul lui evenimentele care s-au petrecut în acea zi: "Stegarul Ioan Arion, din localitatea Agriș, de lângă Turda, a venit împreună cu delegația din satul său spre Alba Iulia, în data de 30 noiembrie 1918. În timp ce trenul în care se afla s-a oprit în gara din Teiuș, iar delegații au coborât pe peron pentru a încinge o horă a Unirii, Ioan Arion a coborât pentru ultima dată pe peron. Imediat ce trenul s-a pus în mișcare, gestul acesta a românilor în gara din Teiuș a deranjat probabil soldații husari, soldații germani care se aflau în zonă și în momentul în care trenul s-a pus în mișcare spre Alba Iulia s-a pornit foc încrucișat de la

etajul gării din Teiuș, unde se aflau după cele mai probabile indicii pe care le avem, niște soldați maghiari.

De asemenea, dintr-un tren de husari, care era staționat pe liniile inferioare din Teiuș și, tot așa, dintr-un tren blindat german care se afla acolo, trupele germane erau în retragere în momentul respectiv, s-a pornit foc încrucișat. Unul dintre gloanțe l-a nimerit pe Ioan Arion în dreptul inimii, el murind pe loc. A devenit Martir al Unirii, așa este supranumele sub care a fost cunoscut ulterior și i s-a oficiat o înmormântare eroică, o înmormântare încărcată de simboluri, în data de 2 decembrie 1918, în prezența unei asistențe uriașe, în cimitirul Marieri din Alba Iulia”.

Calea ferată și Marea Unire. Regele Ferdinand și Regina Maria au sosit la București cu trenul

În timp ce la Alba-Iulia se adunaseră peste 100.000 de români pentru a marca Unirea Transilvaniei cu Regatul României, Regele Ferdinand și Regina Maria intrau cu trenul în Bucureștiul eliberat, relatează [Radio Europa Liberă](#).

În jurnalul Reginei Maria găsim descrierea celor ce s-au întâmplat în acea zi de 1 decembrie 1918 la București: “La Gara Mogoșoaia ne așteptau Berthelot, Rosetti și alți ofițeri francezi, dar și Prezan, alți câțiva generali români, Catargi cu familia și toate doamnele de onoare ale mele – întâlnire foarte emoționantă. Am avut un noroc nemaipomenit. Ieri a turnat cu găleata toată ziua, la fel și noaptea, cât am fost în tren, dar azi s-a luminat, deși n-a fost soare, iar frig nu a fost deloc. La Gara Băneasa am urcat pe cai, eu, Nando (regele Ferdinand – n.red.), Nicolae (fiul mai mic – n.red.), Berthelot (Henri Berthelot, șeful Misiunii Militare Franceze – n.red.) și toate notabilitățile (...). Cât de lungă draga și vechea noastră șosea (Kiseleff, drumul de la gară spre Calea Victoriei, spre Palatul Regal – n.red.), toți soldații erau aliniați de o parte și de alta, mai întâi francezii, apoi englezi, apoi românii – primii români erau cei din regimentul meu”.

Sursa: Club Feroviar